

“О, Чирпане! Чирпане!”
Пейо Яворов
Рисунка: Костадин Събев

литературни страници

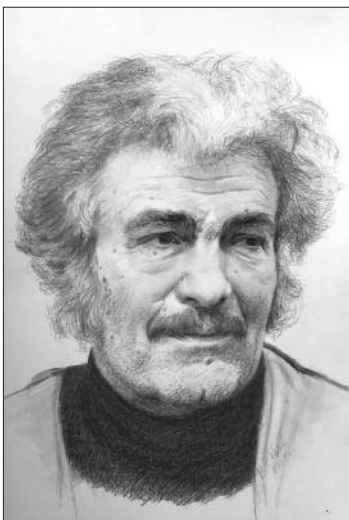
"Воистина отбрулен лист..."
Димитър Данаилов
Рисунка: Владимир Кондарев

Притурка на в. "Чирпански новини", брой VI, 2016 г.

Уважаеми читатели на в. „Чирпански новини”,

изминалото време показва несъмнената необходимост от литературни страници, свързани с нашето тежко и пъстро съвремие, но и с все позитивнащата ни обща памет и традиции. С тази цел възстановяваме разширеното литературно пространство във вестника - нека то отново стане място за изява на авторите от Чирпан и Чирпанско, нека отново се превърне в територия, където се срещат различни поколения и творчески почерци и където дай Боже да разцъфтят сто цветя...

Георги АНГЕЛОВ

Вечерен цикъл

Не се ли лъжа, че съм сам
сега във болничната стая?
С висок температурен плам
край мене сенките играят.

Откривам теб в една от тях,
ръце протягам към стената,
а после натъжен разбрах,
че туй бе грешка на луната.
19.07.1966 г.

Епитафия

Върху тази плоча тук -
спомен за душа щастлива.
Нека на смъртта напук
само вино се пролива!

Новооткрити стихове

Димитър ДАНАИЛОВ

Благодарим на Георги Николов от Хасково, чийто тъст д-р Бойчев, покойник от 15 г, е съхранил за поколенията неизвестни творби на големия български поет Димитър Данаилов.

Редакцията.

Миг в една болнична градина

Не знаех аз, че в болнична градина
и този тъжен миг ще преживея.
Там неочаквано край мен премина
жена по свечерената алея.

Премина бързо с рокля до петите.
А после неспокойно се затича.
След силуета, скрил се от очите,
неволно аз извиках: Беатриче!

На Бойчо

И от небето, пълно с диаманти -
очаквах в она миг да слезе Данте.

Чирпан, 10.08.1966 г.

Чашке, чашке, тънка, звучна,
ти си песен замразена,
ти си тема пак научна,
в спор горещ родена.
Бай Златан ти шапка скланя,
Любо пък те слави,
Митко все гласи ти баня
за горещи нрави.
Само някога главите,
щом се позамътят
стават сцени духовити,
но един е пътя.
Всяка вечер кръг се свива
в твоите нежни скути -
звън след звън балсам изливаш
в прелестни минути.

** Бай Златан, Любо - приятели на
Моряка от Чирпан, Митко - самият поет.*

Защо дойдох
на този плаж,
тъй мокър от
вълни и дъжд?
О, тя не беше ли
мираж,
че се изгуби
изведнъж?

Нима дойдох,
да разбере,
че вече съм
жестоко сам? -
че всичко е било
игра,
че някой втори
има там -

отвд свирепото
море,
отвд тоз
небосклон суров -
отвд възможността
да спреш
ти новата любов,
Любов!

Ваня ДУШЕВА

Само дух,
който се носи над всичко.
Едно мигновено завръщане
у Дома.

Случвало ли ти се е,
когато спиш да стискаш зъби?
Да съзнаваш, че боли
и още по-силно да стискаш.

Да не знаеш какво искаш да
задържиш.
Душата ли?
Живота ли?
Смисъла?

Пръстите на мама се изкривиха
от чоплене на земята.
Краката ѝ олекнаха
от бързането да ме отгледа.
От бързането да ѝ остане
Време

да плете терлички,
да даде целувките
и всички милувки,
за които е нямало време.

Мама реши косата на дъщеря ми
и ѝ бърка името.

Мими се смее:
- Бабо! Мама е вече голяма...
Спирам!

Прегръщам мама.
И замирам
в прегръдка със Мими.

На моя съпруг

И те търсих...

Светът ми е пълен.

Само някога се гневя -
„С тия твои книги до тавана”
къде да сложа саксията
с циклама.

Сънувах Ангела си.
Помагаше ми да занеса
Великденското пламъче
вкъщи
и пак да запаля кандилото.

Колко дълго не съм поглеж-
дала небето -
тази синева, пътуваща наня-
къде,
в която да се гмурна,
да забравя...

А то...
Бод след бод
иглата ме съшива
и става все по-тесен
отворът на деня.
Затъжена съм за тревата
и за птиците,
за камъче от някой изрисувано.

Поспях се най-послед
мъничко,
за да се огледам в живота,
в лазура, тъй свободен от
посоките
и в онази капчица от светлина,
проблясваща от върха на оре-
ховото листо.

Видях.
Очите ми - обеднели.

Има ли път,
няма ли
синевата?

Изпуснах очите си.
Сякаш тарпани била съм
затворила.

Не могат да се нагледат.
Неизразима, неизбродима е
красотата.
В изгрева на слънцето
моята малка дъщеря ме пре-
гръща.

Няма къщи,
няма огради,
няма покриви,
няма дори птици.
Няма.

Трифон МИТЕВ

ВЕЧЕРНА РАЗХОДКА

*100 години от смъртта
на Пейо Яворов*

В тъмното
на гробищна алея,
засипана
със есенни листа
е сянката на Лора,
а със нея
разхожда се
на Яворов
духа...

ВЯРА

На Ванцаров

Казаха: „Ще мреш”,
когато ме отвеждаха.
Казаха: „Умираш”,
когато до стената ме изправяха.
И скрих от тях
зрънце вяра,
когато ме разстрелваха.
Оттогава
все не могат
да ме убият.

ПЪТЯ ДО КОСТУР

На Филип и Ставри

По друмите дълги от Костур
до Стара Загора
личат си на вашите татковци
стъпките още.
И в стъпките още сълзите от
мъка
блестят като бисери светли.
След време по пътя обратен
към Костур
във стъпките стари
ще светят звезди и слънца,
и надежди красиви.
По друмите дълги до Костур
от Стара Загора
на вашите татковци стъпките
още ви парят.
И те ще ви водят по пътя
от Стара Загора
до Костур...

ГЕНЕРАЛ

Един сивокос генерал
по улица „Сталинград”
крачи.
Букетче в полето набрал,
минава оттука по здрач.
И спира пред паметник бял.
Цветята пред мрамора слага
и дълго стои побледнял,
и свети в очите му влага.
Оправят ръцете му грапави
сив генералски мундир -
той почва безмълвния рапорт
пред своя сержант -
командир.

КОРЕН

И в село никой не остана.
Освен последните гробове
на скъпи хора от рода.
От Горно Белево далече
минават бързи магистрали,
на кръст препасали света.
По тях животът ни повлече...
И търсим нови светове
в бетона хладен на града.
А там поникнала трева...
Една пътечка е останала
и сочи пътна врата...
Но някой ден ни заболява...
Повикан спомен в паметта
въпрос без отговор поставя -
дали в панелната стена
ще хване родовото семе
без она корен във пръстта,
зарит във гроба на баща ми...

ПЕШО

Васил ИВАНОВ

Старият робот Пешо седеше на една купчина пръст край реката, замеряше с камъчета ококорените жаби и бавно отпиваше от масльонката. Той мислеше. Позитронният му мозък работеше на пълни обороти и регулиращите системи едва смогваха да го охладят. Да, Пешо мислеше и имаше сериозно основание за това.

В семейството роботът бе от около триста години. Изпълняваше всякакви функции: чис-

теше, переше, гладеше, готвеше, сервираше на масата, грижеше се за градината, посрещаше и изпращаше гостите, и така нататък, и така нататък. С две думи - момче за всичко. Изпълняваше си съвестно задълженията и всички бяха доволни, а и той от себе си. Та нали за това бе създаден - да служи.

Поколенията се сменяха. Раждаха се деца, които порастваха, женеха се, създаваха потомство, след което остаряваха и умираха. Наследниците им на свой ред се женеха, имаха и те деца и всичко се повтаряше. Само роботът Пешо си оста-

ваше непроменен и сякаш току-що калайдисан.

Но, напоследък имаше проблеми. Младата господарка много обичаше розите и за да я зарадва, през нощта, срещу рождения ѝ ден, влезе с остра ножица в градината. Когато на сутринта тя се събуди, стаята ѝ приличаше на розариум. Пешо стоеше като забит пирон и недоумяваше защо иначе толкова милата господарка, подскача край него, врещи и се пени.

Друг път, като правеше маска на доста оредяващата коса на стария господар, роботът се сети за думите му, че

зеленият цвят успокоява изморените му очи и реши приятно да го изненада. Когато старият човек се видя в огледалото, с ужас откри, че оскъдните му кичури са придобили цвят на млада люцерна.

Една вечер, след още няколко такива гафа, Пешо подслуша разговор, който сериозно го разтревожи. Канеха се, меко казано да го пенсионира. По-точно: „Да изпратят тази стара консервена кутия за претопяване”.

Затова сега мислеше и то здраво. След като изцеди и последната капка от масльонката, нещо прещрака през чиповете на мозъка му и решението на проблема премина като кълбовидна мълния през него.

Наскоро в градчето бе идвал цирк и малкото

господарче, възхитено от лъвовете, постоянно настояваше да му купят лъв. На родителите му им бе писнало да му повтарят, че такъв звяр не

може да се гледа у дома, но обясненията им не задоволяваха петгодишното хлапе.

На другата сутрин слънцето се показва през прозореца на детската стая и лъчите му се заиграха в огнената грива на един миниатюрен лъв, разхождащ се нервно в малка клетка, поставена на масичката до детското креватче.

А старият робот Пешо седеше на купчината пръст край реката, доволно отпиваше от масльонката и гледаше как водата бавно отнася остатъците рижава козина на съседския персийски котарак.

БАБА СРЕБРЬОВИЦА

Руси МАРИНОПОЛСКИ

Немотията пак се свря в малката схлупена къщичка...

Баба Сребрьовица изкарваше по някой лев, като продаваше лимонада на гарата. Сутрин вземаше по две-три тарги от лимонадената работилница на Григор, слагаше две на кобилицата и ги носеше повече от два километра до гарата. Слагаше шишетата в кофа със студена вода, сядаше върху парцаливата си чергичка и започваше да преде или плете. Като приближаваше пътнически влак, тя пълнеше една от таргите и заставаше до дежурния чиновник с червената шапка. Още не спрял влакът, тя хукваше покрай вагоните и викаше с тънкия си глас:

- Лимонада. Студена

лимонада.

Влаковете стояха само една минута и тя търчеше от вагон до вагон... Ужас я обхващаше, когато влакът тръгваше, а някой още пиеше. Ако загубеше някое и друго шише, печалбата ѝ отиваше по дяволите.

Една сутрин дойде покъсно и по-добре облечена, мълчалива и тъжна. След малко дойде дъщеря ѝ с детенцето си и мотика в ръка. Очите ѝ бяха зачервени и пълни със сълзи. Влезе в малката градинка, седна до един храст и започна да кърми малката Росица, повита в бедни, но снежнобели пелени. Русите ѝ коси и сините ѝ очички правеха лицето ѝ ангелско. Бонка милваше и целуваше бялото личице.

Стана, подаде детето на майка си, смъкна черната си кърпа над очите, взе мотиката и тръгна към Сухия баир. Малката Росица се усмихна на баба си и заспа.

Пътническият влак свирна, приближавайки гарата. Баба Сребрьовица трепна уплашено, притисна малкото възроще силно към гърдите си и заплака тихо, наведена над милото личице. От влака скочи млад мъж. След него се затича красива млада жена - спряха пред баба Сребрьовица. Мъжът сложи голям плик в полите ѝ и пое детето. Жената грабна малката и побягна към влака, грейнала от щастие. Раменете на баба

Сребрьовица се тресяха от плач. Мъжът се върна, извади портфейла си, сграбчи всичките си банкноти в него, пусна ги до плачещата старица и с насълзени очи я помилва по главата. Локомотивът изсвири тихо, сякаш да не събуди Росица, и пое към големия град.

А горе, на Сухия баир, откъдето се виждаше гарата, Бонка, коленичила върху горещата пръст, ридаеше. Гробищата бяха наблизо, тя се обърна към тях и простена:

- Дончо, Дончо, стани да изпратим нашата свидна рожба на чужда къща, при чужди хора! Господи, Света Богородице, пазете го! Дайте щастие поне на него, клетото!

Малка гара сред полето. В ония далечни времена край нея минаваха само три товарни влака. Тук намери време да изкарва хляба си най-бедната жена от селото баба Сребрьовица, вдовица от много години. Живееха с дъщеря си Бонка - и тя вдовица от седем-осем месеца. Мъжът ѝ Дончо го затрупа въглищен пласт в мината, когато дъщеричката им Росица беше на два месеца. Работлив и прибран човек беше.

Ножове по паважа

огън, натрупалите пачки софийнци се опарихи другаде.

Пристигат в дълбоката провинция, намират роднини и познати с молба да ги свържат с бедняци, които срещу скромнен дивидент да извършат заблуждаващата банкова операция.

Според уговорката софийнците пак по късна доба на другата вечер с приглушени гласове приканват да се покаже паричният контрагент. Появява се рошава лея с подпетени обувки, но тя нищо не знае. На никого не можеш да се оплачеш.

След няколко години махленците обърнаха гръб на земеделието и по тесните прашни сокаци започнаха да се разминават скътани в нови униформи - милиционери, пожарникари, армейски старшини. Това бе времето, когато на южната покрайнина на градчето бе лепнат нов етикет, Джандар махлеси.

Здравите и изпечени ергенаши от този край не се понасяха със своите акрани от противоположния северен квартал и го бяха кръстили Пурдостан. Тук от преди години живееха бежанци. Бяха телесно по-слабички и с мургавтен. От тези белези се появи подигравателното „абисинци“, с което искаха да ги унижат.

Гражданите от северната зона не любеха мотиката.

Предпочитаха позавързани специалности - склададжии, отчетжаваш отгоре, изгаря. За да не изгорят на този

страни не пропускаха случай, за да си разменят обидни квалификации. Беше произшествие да се сдружат момък и девойка от враждуващите фракции.

Тези от северната зона се големееха и поддържаха самочувствието на представители на междукварталната интелигенция. Те си имаха кръчма, която - когато предаваха централния осветомителен бюлетин по радиото - бепълна до вратата. Бяха тук сред приятели и позната обстановка, далеч от мърморещи съпруги и вечно гостуващи тъщи.

На пет минути от последните къщи бе Хайляк кория. В топлиите и почивни дни тя приютяваше компании. След време от там се чуваха музика, песни и пиянски викове.

От два-три дни кръчмата бе затворена за освежителна профилактика, както терминологично се изразяваха шефовете от кооперацията. Всяко лято със зелена блажна боя се боядисваха маси и столове. Прислужнички от канцелариите избърсваха прозорците. След като приключе с обичаните си процедури, тримата разкрасители на кръчмата събираха стълби, четки, кофи и си отиваха. На изпроводяк обилно оливаха дюшето с подово масло. По традиция още първата вечер след подновяването се разиграваше пантомима. Все се намираше посетител, пийнал от радост да се приземи

на катранено черния под.

Пивницата бе заместена от отсрещната бакалия. Любителите на огнената вода от квартала правеха малки сдружения, купуваха си шишета ракия, за мезе варена наденица и сядат на тротоара.

Старите приятели Семо и Нено заеха позиция на десния фланг на тротоара срещу магазина. Монтьори в едно предприятие, все си бяха заедно. Семо беше има-няма половин порция човек. От Нено, едър и масивен мъжага, можеха да се направят още двама като неговия неразделен приятел и заформят каре белот.

Сега те си разменяха след глътка бутилката и обсъждаха отминалия ден. Това беше актуалното време за оперативката им. На уличния тротоар крояха планове къде ще се скатават утре. Покрай тях на прибиране премина семейство. Семо изпусна острота по адрес на жената. С няколко бавни крачки мъжът й Кольо Равнеца се върна и с премерен юмручен удар го повали в нокаут. В обграждащия го летен полумрак семейството продължи пътя си към къщи. Нено маркира боксовото поражение със закъснение, секунди след това. Подаваше бутилката, дребосъкът не реагираше. Пъшкайки и сумтейки, едрият мъж се изправи. Погледна падналия възник Семо и си рече:

- Тази я е свършил само някой от чифчийската махала.

Памет

за Иван Ковачев

Две години минаха без Иван Ковачев. Без него някои неща в живота ни не са така добри, както бяха. Да си спомним за човека и приятеля!

Трифон МИТЕВ
и приятели

След това, без да знае защо, се запъти към отсрещния тротоар. С бутилка в ръка друг от компанията изпадна в невъзможност да продължи. Без рефер започна една неповторима лупаница, че чак прехвърчаха искри от спортна злоба.

Уличните лампи светеха, а в кълбото от биещи и псуващи се мъже нищо не можеше да се различи. На метър от тях закова джипката на МВР. От дясно слезе милиционерският началник Диню Мартинов - Шмайзера, едроглав селски човек със зачервено лице и пагони на майор.

- Стой! - гръмогласно извика той.

В миг всичко утихна, махленците се събраха в кръг. Ножове и отвертки

звъннаха на паважа.

- Прибирайте си чукалата и всеки у тях! - изкомандва Шмайзера. Прибави

още: - Прекъснат моабет не е моабет.

Бяха тръгнали по задача и нямаше време.

До края на ремонта на пивницата оставаха дни.

Иван КОВАЧЕВ

Редакционна
колегия:

Отговорен редактор:
Георги АНГЕЛОВ
Редактор: Тодор
ИВАНОВ, Ангел
КОЛЕВ